

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 10. června 2025 v senátě složeném z předsedy Mgr. Bc. Viktora Macha a soudců JUDr. Luboše Vrby a JUDr. Alexandera Károlyiho **odvolání obžalované [REDACTED], poškozeného [REDACTED] a státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Plzni**, proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. prosince 2023, č. j. 3 T 3/2021-793,

a rozhodl takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. řádu se napadený rozsudek v celém rozsahu **zrušuje** a podle § 259 odst. 3 tr. řádu se **znovu rozhoduje**

takto:

obžalovaná

[REDACTED]

se uznává vinnou, že

v přesně nezjištěné dny v době od roku 2017 do 21. 6. 2020 v [REDACTED]
[REDACTED] v době, kdy měla jednou za 14 dní o víkendu společně se svým druhem [REDACTED] v péči jeho nezletilého [REDACTED], jehož nízký věk dobře znala, nezletilého [REDACTED]

- v přesně nezjištěném počtu případů zavřela do kumbálu a nechala ho tam, až se pokakal a počůral, výkaly a moč ho pak donutila po sobě uklidit,
- v jednom případě mu lepicí páskou zalepila oči i pusu a lanem mu přivázala ruce a nohy k posteli, až ho to bolelo,

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Veronika Holcová.

- v jednom případě ho zabalila do černého gumového pytle, do pusy mu dala tzv. Venušiny kuličky, a na hlavu mu dala plynovou masku,
- v jednom případě mu svázala ruce za tělem a zalepila oči páskou a do análního otvoru mu zasouvala neznámý předmět, což ho bolelo,
- v jednom případě jej v blíže neurčeném motorovém vozidle donutila sednout si vedle ní pod palubní desku, zalepila mu oči lepicí páskou, dala mu okolo krku blíže nezjištěné škrtidlo, tím jej škrtila a říkala mu "lízej",

to vše v úmyslu získat u nezletilého respekt a donutit jej, aby ji poslouchal v době nepřítomnosti jeho otce,

tedy:

týrala osobu, která je v její péči, a páchala takový čin po delší dobu,

čímž spáchala

zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku

a odsuzuje se za to

podle § 198 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **4 (čtyř) roků**.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se pro výkon trestu zařazuje do **věznice s ostrahou**.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna uhradit poškozenému [REDAKCE], [REDAKCE] na náhradě nemajetkové újmy ve formě prožitých duševních útrap částku 250 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % od 9. 7. 2021 do zaplacení.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozený [REDAKCE] odkazuje se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna uhradit poškozené [REDAKCE] na náhradě nemajetkové újmy ve formě prožitých duševních útrap částku 50 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % od 9. 7. 2021 do zaplacení.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se [REDAKCE] odkazuje se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 256 tr. řádu se odvolání poškozených [REDAKCE] **zamítají**.

Odůvodnění:

1. Citovaným rozsudkem Krajského soudu v Plzni byla obžalovaná [REDAKCE] uznána vinnou pod bodem 1. pokračujícím přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, pod bodem 2. pokračujícím zločinem znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Za to byla krajským soudem odsouzena podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku, § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 58 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř let a podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku byla pro výkon tohoto trestu zařazena do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalované uložena povinnost uhradit poškozenému [REDAKCE]

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Veronika Holcová.

na náhradě nemajetkové újmy částku 250 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 9. 7. 2021 do zaplacení, dále byla obžalovaná uložena povinnost uhradit poškozené na náhradě nemajetkové újmy částku 50 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 9. 7. 2021 do zaplacení. Oba poškození byli dále podle § 229 odst. 2 tr. řádu odkázáni se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Uvedených trestných činů se měla dopustit obžalovaná tím, že:

1) v přesně nezjištěné dny v době od roku 2017 do 21. 6. 2020 v [redacted] [redacted] v době, kdy měla jednou za 14 dní o víkendu společně se svým druhem [redacted] v péči [redacted], jehož nízký věk dobře znala, [redacted]

- v přesně nezjištěném počtu případech zavřela do kumbálu a nechala ho tam, až se pokákal a počůral, výkaly a moč ho pak donutila po sobě uklidit,

- v jednom případě mu lepicí páskou zalepila oči i pusy a lanem mu přivázala ruce a noby k posteli, až ho to bolelo,

- v jednom případě ho zabalila do černého gumového pytle, do pusy mu dala tzv. Venušiny kuličky, a na hlavu mu dala plynovou masku,

to vše v úmyslu získat u nezletilého respekt a donutit jej, aby ji poslouchal v době nepřítomnosti jeho otce, tedy jiného násilím nutila, aby něco konal a strpěl,

2) v přesně nezjištěné dny v době od roku 2017 do 21. 6. 2020 [redacted] [redacted] v době, kdy měla jednou za 14 dní o víkendu společně se svým druhem [redacted] v péči [redacted] jehož nízký věk dobře znala, nezle [redacted] [redacted] v úmyslu uspokojit svůj pohlavní pud

- ho osahávala na přirození,

- v jednom případě mu svázala ruce za tělem, zalepila oči páskou a do análního otvoru mu zasouvala neznámý předmět, což ho bolelo,

- ho v jednom případě v blíže neurčeném motorovém vozidle donutila sednout si vedle ní pod palubní desku, zalepila mu oči lepicí páskou, dala mu okolo krku blíže nezjištěné škrtidlo, tím jej škrtila a říkala mu "lízej",

tedy jiného násilím donutila k pohlavnímu styku, čin spáchala způsobem srovnatelným se souloží [redacted] [redacted] pod třetí odrážkou se dopustila jednání bezprostředně směřujícího k dokonání trestného činu a jehož se dopustila v úmyslu násilím jiného donutit k pohlavnímu styku, čin spáchat způsobem srovnatelným se souloží [redacted]

3. Proti rozsudku Krajského soudu v Plzni z 11. 12. 2023 podali v zákonné lhůtě odvolání obžalovaná [redacted], poškozený [redacted], poškozená [redacted] a státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Plzni.

4. Obžalovaná [redacted] podala odvolání do výroku o vině, trestu i do výroků, jimiž jí byla uložena povinnost k náhradě nemajetkové újmy. Poukázala na to, že soud I. stupně nepostupoval podle zrušovacího usnesení Vrchního soudu v Praze a nezjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, provedené důkazy zákonným způsobem nehodnotil podle § 2 odst. 6 tr. řádu jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu, a že napadený rozsudek neodůvodnil

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Veronika Holcová.

podle ustanovení § 125 tr. řádu. Učiněné závěry soudu I. stupně z provedeného dokazování nevyplývají a napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. Obžalovaná upozornila, že ačkoli soud I. stupně změnil právní kvalifikaci jednání uvedeného pod bodem 1) napadeného rozsudku na přečin vydírání dle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, obžalovanou na tuto změnu právní kvalifikace dle § 225 odst. 2 tr. řádu neupozornil, napadené rozhodnutí je proto překvapivé a bylo porušeno právo obžalované na obhajobu. Dále nebylo náležitě odůvodněno v souvislosti s právní kvalifikací uvedeného přečinu prokázání znaků objektivní ani subjektivní stránky, tedy nelze dovodit, že by se obžalovaná dopustila spáchání přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Soud I. stupně se také nezabýval zásadou subsidiarity trestní represe dle ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

5. Obžalovaná [REDAKCE] [REDAKCE] poukázala na možnou spornou motivaci pro výpověď poškozeného, kdy poškozený prohlásil, že obžalovanou nemá rád. Obžalovaná namítla nevěrohodnost výpovědi poškozeného, a upozornila na konkrétní rozpory ve výpovědích poškozeného ze dne 1. 7. 2020 a ze dne 13. 11. 2020, jež se týkají zásadních skutečností, na nichž je mimo jiné postaveno trestní stíhání obžalované, kdy poškozený ve výpovědi dne 1. 7. 2020 popírá, že by k zastrkování nějakého předmětu do análního otvoru došlo, ve výpovědi dne 13. 11. 2020 uvádí, že mu obžalovaná do zadečku něco strkala. Obžalovaná dále upozornila na obsah výpovědi poškozeného ze dne 1. 7. 2020: [REDAKCE]
[REDAKCE] Na dotaz vrchní komisařky, o co tam jde a co se stalo, uvádí poškozený: [REDAKCE] Obžalovaná má za to, že není vyloučené, že si vjemy z uvedené hry, příp. jiných z jiných internetových her či videí, může projektovat do vlastní osoby (jak vyplývá ohledně jiné skutečnosti ze znaleckého posudku [REDAKCE]) a následně promítnout do své výpovědi. Také z výpovědi [REDAKCE] [REDAKCE] je patrný výrazně negativní vztah [REDAKCE] jak k obžalované, tak i k otci poškozeného [REDAKCE], se kterým vede i civilní spor u Okresního soudu Plzeň – sever. Obžalovaná proto považuje výpověď [REDAKCE] za nevěrohodnou a poukázala na možnou manipulaci [REDAKCE] ve vztahu k poškozenému.
6. Ve vztahu k výpovědi poškozeného ze dne 1. 7. 2020 provedenou jako neodkladný a neopakovatelný úkon obžalovaná namítla, že dle § 102 odst. 2 věty první tr. řádu se jedná o nutný případ, kdy měl být poškozený vyslechnut opakovaně při hlavním líčení. Odepřením provedení výsledku poškozeného při hlavním líčení bylo porušeno její právo na obhajobu a tím i její právo na spravedlivý proces ve smyslu ustanovení čl. 36 Listiny základních práv a svobod.
7. Obžalovaná dále poukázala na závěry znaleckého posudku [REDAKCE] a [REDAKCE] z nichž vyplývá, že u obžalované nebyla zjištěna žádná forenzně významná duševní porucha či choroba, ani parafilie; sexuálně deviantní zájmy a praktiky realizovala z iniciativy svého partnera s tím, že ona sama je k sexuálnímu uspokojení nevyžaduje. A upozornila na konstatování znalce, že pokud se obžalovaná skutečně dopustila popsáního jednání, pak zřejmě nejednala s úmyslem pohlavně se vzrušit a ukojit. Obžalovaná dále namítla, že ani uvedené provedené důkazy, které významně svědčí ve prospěch obžalované, zejména ve vztahu k naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu znásilnění dle ustanovení § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, soud I. stupně nehodnotil, neučinil z nich, kromě jejich konstatování, žádné závěry.

8. Závěr soudu I. stupně, že „pokud již jednou obžalovaná přistoupila k výše popsaným fyzickým trestům, nemá (soud) důvodu nevěřit poškozenému, že došlo i k trestům dalším v podobě zavírání do kumbálu, sprchování studenou vodou či překonání odporu poškozeného k jídlu násilným krmením“ (byť poslední dvě jednání byla z popisu skutku vyloučena), nevyplyvá z provedeného dokazování, stejně jako další závěry soudu I. stupně, které se týkají žalovaného jednání, např. že sahala poškozenému na přirození nikoli v koupelně při mytí, nýbrž na posteli, že zaváděla poškozenému neznámé předměty do análního otvoru, že byla poškozeným orálně uspokojována atp. Tyto závěry soudu I. stupně nelze považovat za výsledek uvedeného zákonem stanoveného důkazního postupu. Ze skutečnosti, že obžalovaná měla s poškozeným výchovné problémy a že jej jí popsaným způsobem potrestala, nelze bez dalšího vyvozovat, že se dopustila jednání popsaného ve výroku napadeného rozsudku, a že spáchala ve výroku napadeného rozsudku uvedené trestné činy.
9. Obžalovaná dále poukázala na nepřiměřenou přísnost uloženého trestu. Soud I. stupně se nedostatečně zabýval rodinnými a osobními poměry obžalované. Obžalovaná v této souvislosti uvádí, že je [REDAKCE], který je na ni odkázán výživou, sama je [REDAKCE], její výkon trestu odnětí svobody by mohl ohrozit řádnou výchovu a výživu [REDAKCE], na její pomoc je v mnoha případech odkázána také [REDAKCE]. Obžalovaná namítla, že jsou zde závažné důvody spočívající v uvedené péči o své blízké, které odůvodňují ve smyslu ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku podstatné snížení uloženého trestu odnětí svobody pod dolní hranici zákonné trestní sazby, současně má za to, že je možné dosáhnout nápravy trestem kratšího trvání v kontextu se závěry znaleckého posudku.
10. Ve vztahu k uložení povinnosti nahradit nemajetkovou újmu, a to oběma poškozeným, obžalovaná namítla nesplnění povinnosti poškozeného kromě výše požadované částky specifikovat náhradu, jaké nemajetkové újmy žádá a zároveň poukázala na povinnost soudu I. stupně rozhodujícího v adhezní, uvést, jaký druh uplatněného nároku svým rozhodnutím kompenzuje. Dále obžalovaná namítla, že z odůvodnění napadeného rozsudku v části týkající se přiznání nemajetkové újmy poškozené [REDAKCE] není patrné, v jaké výši náhradu nemajetkové újmy požaduje ani náhradu jaké nemajetkové újmy požaduje.
11. Obžalovaná proto navrhla, aby Vrchní soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. řádu věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí, a zároveň nařídil, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu.
12. Poškozený [REDAKCE] podal odvolání do výroku o náhradě škody, resp. výroku, kterým byl se zbytkem svého nároku na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. V odvolání zejména namítá, že mu byla na náhradě nemajetkové újmy přiznána nepřiměřeně nízká částka a neodpovídá částkám, které v obdobných věcech shledal jako přiměřené Nejvyšší soud a Ústavní soud. Poškozený [REDAKCE] rovněž nesouhlasí s nezbytností stanovit výši nemateriální újmy znaleckým posudkem, když se v daném případě jedná o otázku právní a není možné ji znalecky hodnotit. Poškozený namítl, že je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že se obžalovaná protiprávního činu dopustila v přímém úmyslu, opakovaně hrubě zasáhla do rozhodování poškozeného o jeho tělesné integritě, sexuální útoky směřovala proti [REDAKCE] a využívala jeho důvěry vyplývající z jejich rodinného či obdobného vztahu, což lze považovat za jiné obdobně závažné důvody ve smyslu § 2957 zákona č. 89/2012 Sb.,

občanského zákoníku (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2016, č. j. 4 Tdo 482/2016). K výši požadované částky dospěl poškozený zejména s ohledem na charakter jednání obžalované, intenzitu, způsob provedení a délku doby, po kterou docházelo nejen k sexuálním atakům vůči poškozenému, opakovanost zásahů, jeho nízký věk, vysokou společenskou škodlivost u zločinu týrání svěřené osoby [REDAKCE] a možné negativní důsledky na zdárný vývoj poškozeného, rovněž sekundární viktimizaci poškozeného, který musel vypovídat před orgány činnými v trestním řízení nebo u znalců. Obžalovaná se předmětného jednání na poškozeném dopouštěla jako starší a respektovaná autorita z pozice blízké osoby jako [REDAKCE] a družka otce poškozeného. Poškozený dále odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2016, sp. zn. 4 Tdo 482/2016, ze dne 16. 7. 2019, sp. zn. 7 Tdo 640/2019, a ze dne 22. 6. 2017, sp. zn. 8 Tdo 478/2017, a dále na nález Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2021, sp. zn. II. ÚS 3003/20, a na nález Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2023, sp. zn. I. ÚS 1222/22. Vzhledem ke shora uvedenému poškozený [REDAKCE] navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek ve výroku, kterým byl se zbytkem svého nároku na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních, zrušil, a rozhodl tak, že je mu obžalovaná povinna nahradit na náhradě nemajetkové újmy i zbývající částku 200 000 Kč se zákonným úrokem ve výši 8,5 % od 9. 7. 2021 do zaplacení, tj. celkem částku 450 000 Kč se zákonným úrokem ve výši 8,5 % od 9. 7. 2021 do zaplacení.

13. Poškozená [REDAKCE] podala odvolání, které směřuje do výroku o náhradě škody, resp. výroku, kterým byla poškozená se svým nárokem na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. V odvolání zejména namítá, že jí byla na náhradě nemajetkové újmy za vniklé duševní útrapy přiznána nepřiměřeně nízká částka. Rovněž nesouhlasí s nezbytností stanovit výši nemateriální újmy znaleckým posudkem, když se v daném případě jedná o otázku právní a není možné ji znalecky hodnotit. Poškozená se dále neztotožnila s názorem soudu I. stupně, že výši náhrady je nutno přiznat i s ohledem na obžalovanou udávaný příjem, když majetkové poměry škůdce (obžalované) s vyčíslením výše náhrady nemajetkové újmy pro poškozenou nesouvisí. Jednání obžalované poškozenou postihuje natolik výrazně a osobně, že v tom spatřuje takové osobní neštěstí, které nelze odčinit jinak než přiznáním přiměřeného zadostiučinění, přičemž pro poškozenou je zásah do osobnostní sféry srovnatelně či obdobně tíživý jako vůči jejímu synovi. Předmětnými zločiny spáchanými na nezletilém synovi poškozené bylo podstatným způsobem zasaženo do jejího rodinného života, poškozená od té doby [REDAKCE], nebyla schopna normálně žít a chodit do zaměstnání, a to minimálně ode dne následujícího po svém výsledku v této trestní věci na policii, proto byla poškozená od 19. 11. 2020 až do 9. 3. 2021 v pracovní neschopnosti. Psychické potíže řešila poškozená s odborníky [REDAKCE] přičemž duševní útrapy poškozené vznikly v souvislosti se skutky, pro které je obžalovaná trestně stíhána a v souvislosti s vedením tohoto trestního řízení. Zároveň je pro poškozenou nepříjemné se celou záležitostí se opakovaně zabývat a tímto si výše uvedené nepříjemné prožitky neustále vybavovat. Vzhledem k výše uvedenému poškozená [REDAKCE] navrhla, aby Vrchní soud v Praze soud napadený rozsudek ve výroku, kterým byla se zbytkem svého nároku na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních, zrušil, a rozhodl tak, že obžalovaná je povinna nahradit poškozené na náhradě nemajetkové újmy i zbývající částku 100 000 Kč se zákonným úrokem ve výši 8,5 % od 9. 7. 2021 do zaplacení, tj. celkem částku 150 000 Kč se zákonným úrokem ve výši 8,5 % od 9. 7. 2021 do zaplacení.

14. Odvolání státního zástupce směřovalo proti výroku o vině i trestu a bylo podáno v neprospěch obžalované. Státní zástupce se předně vymezil vůči právnímu posouzení činu pod bodem 1) jako pokračujícímu přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku a podotkl, že jednání poškozené nebylo motivováno tím, aby poškozeného k něčemu donutila, nýbrž tím, aby ho potrestala. Pakliže obžalovaná svým jednáním sledovala potrestání poškozeného ponižujícím a trýznivým způsobem, vykazuje to dle názoru státního zástupce znaky týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 tr. zákoníku, nikoli vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Dále státní zástupce poukázal na nesplnění podmínek pro uložení trestu pod dolní hranici zákonné sazby podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku, jehož uložení by vždy mělo být odůvodněno jen *mimořádnými okolnostmi*, které se v dané kvalitě a kvantitě pravidelně nevyskytují, nikoli běžně se vyskytujícími skutečnostmi, vedením řádného života, péčí [REDAKCE]. Vzhledem k výše uvedenému státní zástupce navrhl, aby Vrchní soud v Praze podle § 258 odst. 1 písm. d), e) tr. řádu napadený rozsudek zrušil, a aby podle § 259 odst. 3 tr. řádu sám ve věci rozhodl tak, že se obžalovaná uznává vinnou pod bodem 1) z přečinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 tr. zákoníku a pod bodem 2) z pokračujícího zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, dílem dokonaného a dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, a aby za toto jednání uložil obžalované trest odnětí svobody nepodmíněně na 5 let se zařazením do věznice s ostrahou, a aby ji uložil povinnost k náhradě škody ve shodě s napadeným rozsudkem.
15. Vrchní soud v Praze z podnětu podaných odvolání zrušil podle § 258 odst. 1 písm. a), b), d) tr. řádu rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 12. 2023, č. j. 3 T 3/2021-793, a podle § 259 odst. 3 tr. řádu obžalovanou uznal opětovně vinnou, a to přečinem týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 tr. zákoníku a obžalovaná byla odsouzena podle § 198 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání tří roků. Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku byl výkon trestu podmíněně odložen a podle § 82 odst. 1 tr. zákoníku byla stanovena zkušební doba v trvání pěti roků. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovaná uznána povinnou uhradit poškozenému [REDAKCE] [REDAKCE] na náhradě nemajetkové újmy ve formě prožitých duševních útrap částku 250 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % od 9. 7. 2021 do zaplacení. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byl poškozený [REDAKCE] odkázán se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obžalovaná uznána povinnou uhradit poškozené [REDAKCE] [REDAKCE] na náhradě nemajetkové újmy ve formě prožitých duševních útrap částku 50 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % od 9. 7. 2021 do zaplacení. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byla [REDAKCE] odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 256 tr. řádu byla odvolání státního zástupce a poškozených [REDAKCE] zamítnuta. Uvedeného trestného činu se měla obžalovaná dopustit tím, že:
- v přesně nezjištěné dny v době od roku 2017 do 21. 6. 2020 v [REDAKCE] [REDAKCE] v době, kdy měla jednou za 14 dní o víkendu společně se svým druhem [REDAKCE] péči jeho [REDAKCE] jehož nízký věk dobře znala, [REDAKCE]
- v přesně nezjištěném počtu případů zavřela do kumbálu a nechala ho tam, až se pokakal a počůral, výkaly a moč ho pak donutila po sobě uklidit,

v jednom případě mu lepicí páskou zalepila oči i pusy a lanem mu přivázala ruce a nohy k posteli, až ho to bolelo,

v jednom případě ho zabalila do černého gumového pytle, do pusy mu dala tzv. Venušiny kuličky, a na hlavu mu dala plynovou masku,

v jednom případě mu svázala ruce za tělem a zalepila oči páskou a do análního otvoru mu zasouvala neznámý předmět, což ho bolelo,

v jednom případě jej v blíže neurčeném motorovém vozidle donutila sednout si vedle ní pod palubní desku, zalepila mu oči lepicí páskou, dala mu okolo krku blíže nezjištěné škrtidlo, tím jej škrtila a říkala mu "lízej", to vše v úmyslu získat u nezletilého respekt a donutit jej, aby ji poslouchal v době nepřítomnosti jeho otce.

16. Proti posledně vyhlášenému rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2024 podal nejvyšší státní zástupce dovolání. Nejvyšší státní zástupce uvedl, že ve vztahu k přijaté právní kvalifikaci odvolací vrchní soud neshledal ve věci zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku, neboť uzavřel, že nebyl naplněn znak páčání činu po delší dobu. K tomu pouze stručně uvedl, že ačkoliv posuzované jednání obviněné trvalo tři až čtyři roky, k útokům docházelo v době, kdy poškozený trávil čas v domácnosti svého biologického otce, který v té době s obviněnou žil, poškozený zde trávil čas o víkendy, a to jednou za čtrnáct dní, přičemž jednotlivá jednání se uskutečňovala vždy „jednou, tedy nikoliv opakovaně, s výjimkou zavírání poškozeného do kumbálu, ve vztahu k němuž počet případů nebyl zjištěn“, shledal proto za naplnění jen základní skutkovou podstatu přečinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 tr. zákoníku. S uvedeným právním názorem odvolacího vrchního soudu se však nejvyšší státní zástupce neztotožnil. Uvedl, že z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že celkovou délkou jednání obviněné vůči poškozenému se odvolací vrchní soud zabýval primárně v kontextu výkladu samotného znaku týrání. Nevyhodnotil však tuto dobu jednoznačně z hlediska naplnění okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 198 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku. Tato právní kvalifikace předkládané věci již přitom v průběhu řízení figurovala, nejednalo by se tudíž o závěr pro obviněnou překvapivý. Zároveň odvolání ve věci podal státní zástupce v neprospěch obviněné celkově proti výrokům o vině i o trestu, nemohl se tak ve vztahu k této právní kvalifikaci uplatnit ani zákaz reformace in peius, a to tím spíše, že celková doba jednání obviněné byla obsažena již ve skutkových zjištěních soudu prvního stupně. Podle doktrinního výkladu je pro naplnění znaku páčání takového činu po delší dobu podle § 198 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku zpravidla třeba, aby se takového zlého nakládání se svěřenou osobou pachatel dopouštěl po dobu řádově několika měsíců. Kratší doba týrání, například v řádech týdnů by rovněž mohla být považována jako naplňující uvedenou kvalifikovanou skutkovou podstatu, pokud bude vyvážena silnějším zastoupením jiných znaků, například nižším věkem týrané osoby či zvýšenou intenzitou týrání. Přitom je nutno mít na paměti, že čím méně intenzivní bude týrání, tím delší dobu bude muset takové zlé nakládání trvat, aby se mohlo jednat o naplnění této okolnosti podmiňující vyšší trestní sazby a naopak. Uvedené závěry dále rozvíjí i judikatura, podle níž je určující nejen celková doba týrání, ale přihlédnout je třeba též ke konkrétnímu způsobu provedení činu, intenzitě týrání, jeho četnosti a podobně. V závislosti na konkrétních okolnostech není vyloučeno, aby i doba několika měsíců naplnila tento zákonný znak (srov. např. rozhodnutí NS ČR ze dne 6. 2. 2008, pod sp. zn. 8 Tdo 105/2008, publikované pod číslem 58/2008 Sb. rozh. tr. nebo usnesení NS ČR ze dne 19. 1. 2022 pod sp. zn. 8 Tdo 1303/2021). Ze skutkových zjištění soudu vyplývá, že obviněná se jednání, které jí je kladeno za vinu, dopouštěla v období od přesně nezjištěné doby roku 2017 do 21. 6. 2020, tedy v období přibližně tří let, které lze

považovat již samo o sobě za období delší, třebaže je nutno připustit, že poškozený nebyl vystaven jednání obviněné nepřetržitě po celé uvedené období, ale jen v době, kdy byl v péči svého otce, tehdejšího partnera obviněné, jednalo se zároveň o týrání opakované, pravidelné a velmi intenzivní. Pokud odvolací vrchní soud uvádí, že jednotlivá jednání se uskutečnila vždy jednou, s výjimkou zavírání do kumbálu, k němuž mělo dojít v nezjištěném počtu případů, je třeba uvést, že ani tento dílčí závěr nezpochybnuje skutečnost, že šlo o jednání svým charakterem dlouhodobé. Ze samotné skutečnosti, že poškozený nebyl schopen kvantifikovat počet jednotlivých útoků, není možno dovozovat ojedinělost tohoto jednání. Kromě celkové doby jednání obviněné lze odvolacímu vrchnímu soudu vytknout, že při posuzování tohoto znaku kvalifikované skutkové podstaty ve smyslu rozhodnutí Nejvyššího soudu pod sp. zn. 6 Tdo 452/2010 nedostatečně vyhodnotil konkrétní způsob provedení činu i jeho intenzitu. Obviněnou spáchané jednání je přitom možno považovat za zvláště zavrženíhodné. Poškozený byl [REDAKCE], neboť týrající jednání obviněné pokrývalo období od jeho [REDAKCE]. Již z tohoto důvodu na něj týrající jednání obviněné zjevně muselo dopadat tíživěji než v případě srovnatelného jednání vůči dítěti staršímu. Poškozený byl v uvedeném období stále v podstatě bezbranným dítětem odkázaným na péči dospělých, jen s omezenými možnostmi se takovému týrání bránit či se proti němu skutečně účinně ohradit. Takové jednání obviněné přitom nesl poškozený velmi úkorně a silně ho stresovalo, což vedlo i k tomu, že již nechtěl u svého otce ani přebývat. Značnou závažnost jednání obviněné co do způsobu a intenzity je ovšem třeba zohlednit nejen vzhledem k věku poškozeného, tíživé je již samotné citelné omezení pohybu „nehodného“ dítěte spočívající v přivázání k posteli za současného zalepení očí a pusy. Rovněž zamykání poškozeného do stísněného prostoru kumbálu s nemožností odchodu na toaletu a následným nucením k úklidu pokálení či pomočení je zjevně velmi ponižujícím a zraňujícím zásahem do důstojnosti dítěte svým charakterem se blížícím k uvěznění za nelidských podmínek. Jak bylo výše rozvedeno, tohoto jednání se přitom obviněná dopouštěla vůči poškozenému opakovaně. O to více lze o velmi intenzivním způsobu týrajícího jednání hovořit v případě zcela zavrženíhodného zásahu do nejintimnější sféry člověka spočívajícího v zasunutí nezjištěného předmětu do konečníku poškozeného, zabalení do gumového pytle a vložení tzv. Venušiny kuličky do jeho úst. Samotná intenzita a povaha týrajícího jednání tak není zjevně okolností, jež by byla způsobila ve smyslu judikatorních východisek oslabit vliv samotné délky a jistého přerušování jednání obviněné na naplnění znaku páčání po delší dobu. Ačkoliv nelze zcela přesně vymezit dobu a četnost jednotlivých útoků, ze skutkových zjištění vyplývá, že poškozený byl nejméně jednomu z více poměrně intenzivních a konkrétních způsobů týrání spočívajícímu v uzavření do komory vystaven opakovaně. Toto zjištění společně s prokázanými shora popsány velmi intenzivními způsoby týrání a zároveň i při zohlednění časových přetržek na nich v mezidobí, v nichž se poškozený u svého otce nenacházel, opravňuje k úvaze, že jednání obviněné mělo být posouzeno jako pokračující trestný čin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku spáchaný jednotlivými dílčími útoky v období od roku 2017 do 21. 6. 2020, tedy po delší dobu. Pokud odvolací vrchní soud na podkladě odvolání státního zástupce ze shora uvedených důvodů v jednání obviněné neshledal naplnění znaku spáchaní činu po delší dobu podle § 198 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, jednání obviněné nesprávně právně posoudil. Nejvyšší státní zástupce tedy navrhl zrušit napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a dále navrhl přikázat Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

- Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Veronika Holcová.

náhle bez předchozí déletrvající expozice nekalým zážitkům, anebo zda na straně druhé šlo o důsledek dlouhodobějšího městnání tísně pramenící z déletrvajícího strádání. Hledisko intenzity (ovlivňující i znak kvalifikované skutkové podstaty spočívající v páchání činu po delší dobu) je třeba posuzovat rovněž i ve směru od pachatele k oběti týrání. Pachatelem zvolené způsoby týrání totiž mohou v mnohém nasvědčovat tomu, zda jde „jen“ o primitivní impulzivní agresi a ventilaci vnitřního emočního vzednutí, anebo zda je pachatel veden skutečně zlým úmyslem co nejefektivněji trýznit jiného. Jinak řečeno, je bezesporu rozdíl, pokud je týrání založeno na primitivním neempatickém hrubiánství reagujícím impulzivně na momentální podnět, oproti tomu, kdy spočívá v důmyslných torturních praktikách (ať již somatických či psychických). Obviněná v projednávaném případě použila velmi sofistikované a specifické metody trestání, které vyžadovaly značnou nápaditost, časovou náročnost, materiálovou vybavenost, naplánování a pečlivé promyšlení. Všechny tyto aspekty se manifestovaly ve velmi intimních, ba dokonce v nejintimnějších oblastech ponižovaného jedince, což také skýtá určitou „přidanou hodnotu“ ve vnímání efektivity týrání trýznitelem. Jestliže motorem obdivuhodné vynalézavosti obviněné nebyla její sexuální apetence (jak dovodil vrchní soud), tak jím patrně byla snaha co nejúčinněji ublížit, potrestat a ponižovat poškozeného. Ledaže by odvolací soud našel ještě nějaký jiný reálný a životný motiv a přesvědčivě vyložil, proč právě ten pokládá za věrohodnější a přesvědčivější než dva zbývající. Pro úplnost nutno dodat, že onu „přidanou hodnotu“ efektivity týrání lze patrně spatřovat i u poškozeného. Ten sice jednání obviněné nevnímal jako sexuální ladění, nicméně vzhledem k jeho věku lze sotva pochybovat o tom, že by pokálení a pomočení pocíťoval jako standard běžně prožívaný jeho vrstevníky, k němuž by se hrdě a beze studu hlásil, popřípadě že by jako adrenalinový zážitek chtěl někomu popisovat anální penetraci, jíž byl vystaven. Určitý intenzivnější vjem zásahu do své intimity tak zřejmě měl i poškozený. V závěru svého hodnocení pak Nejvyšší soud uvedl, že byly dovolatelem vzneseny námitky, které naplnily dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. řádu. Vadu jej zakládající lze zhojit v druhostupňovém řízení, z něhož vzešla, a proto Nejvyšší soud proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. řádu zrušil napadené usnesení odvolacího soudu, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušované rozhodnutí obsahově navazující, jež změnou vyvolanou tímto zrušením pozbyla svého podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu Nejvyšší soud odvolacímu soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Věc se tak vrací do stadia odvolacího řízení, v němž úkolem druhostupňového soudu bude, aby z pohledu výše definovaných vad podstatně zevrubněji a důsledněji posoudil otázku inkriminovaného znaku kvalifikované skutkové podstaty.

19. Vrchní soud v Praze z podnětu výše uvedeného zrušujícího rozhodnutí a podaných odvolání opětovně přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž byla podána odvolání včetně vymezení výše definovaných vad dotčeného rozsudku odvolacího soudu, i správnost postupu řízení, které jím předcházelo, a shledal, že odvolání obžalované a státního zástupce jsou důvodná.
20. Především opětovně hodnotil dosud provedené důkazy vztahující se k délce a intenzitě trestně postižitelného jednání obžalované a provedl její dodatečný výsledek. Odvolací soud je i po opětovném přezkoumání věci, ve světle závěrů rozhodnutí dovolacího soudu, po doplnění dokazování, přesvědčen, že skutkové závěry, učiněné zdejším soudem v rozsudku ze dne 23. 5. 2024, plně obstojí. Ostatně ani dovolatel a v návaznosti na to dovolací soud tyto závěry in fine nezpochybnil, byť dovolací soud vyjádřil výhrady k tomu, jakým skutečností měl primárně odvolací soud věnovat pozornost. Námitku obžalované, že ve vztahu k výpovědi poškozeného ze

dne 1. 7. 2020 provedené jako neodkladný a neopakovatelný úkon měl být poškozený dle § 102 odst. 2 věty první tr. řádu vyslechnut opakovaně při hlavním líčení, shledal Vrchní soud v Praze nedůvodnou, neboť ze znění ust. § 102 odst. 2 tr. řádu takovouto povinnost soudu nelze jakkoli dovozovat. Naopak z tohoto zákonného ustanovení vyplývá toliko, že v dalším řízení má být taková osoba vyslechnuta znovu jen v nutných případech. V řízení před soudem je možno na podkladě rozhodnutí soudu provést důkaz přečtením protokolu nebo přehráním obrazového a zvukového záznamu pořízeného o výsledku provedeném prostřednictvím videokonferenčního zařízení i bez podmínek uvedených v § 211 odst. 1 a 2. (...). Bylo tedy na úvaze soudu I. stupně, zda návrhu obhajoby vyhoví či nikoli, jelikož citované ustanovení trestního řádu, takový postup soudu umožňuje, nikoli přikazuje. Současně Vrchní soud v Praze opětovně poukazuje na skutečnost, že výslech poškozeného jako svědka nebyl proveden za účasti soudce, a v této souvislosti zdůrazňuje, že výpověď svědka učiněná bez přítomnosti soudce v přípravném řízení jako neodkladný či neopakovatelný úkon za podmínek § 158 odst. 9 a § 158a tr. ř. není v takovém případě jako důkaz procesně použitelná, protože jde o důkaz absolutně neúčinný, tzn. o důkaz, jenž je důsledkem existence podstatné a především neodstranitelné vady spočívající v porušení ustanovení sloužícího k zajištění práv obhajoby a fair procesu, a toto porušení zákona již nelze v dalším řízení odstranit (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2021, sp. zn. 8 Tdo 484/2021). K takovému důkazu pak nelze přihlížet a tím spíše na něm založit rozhodnutí o vině obžalovaného. Z logiky věci pak vyplývá, že protokol o výsledku svědka nemůže být ani přečten ve smyslu § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř., protože nebyl proveden způsobem odpovídajícím zákonu. Pro úplnost Vrchní soud v Praze opětovně dodává, v souladu s ust. § 158 odst. 6, třetí věta tr. řádu nestanoví-li tento zákon jinak, úřední záznam nelze v řízení před soudem použít jako důkaz. Tedy úřední záznam, jehož vyhotovení následovalo po výpovědi poškozeného jako svědka dne 1. 7. 2020, rovněž nebylo možno v tomto trestním řízení použít. Vrchní soud v Praze je proto přesvědčen, že jediná výpověď poškozeného jako svědka použitelná v rámci tohoto trestního řízení je ta, jež byla poškozeným učiněna až po zahájení trestního stíhání dne 13. 11. 2020. Dále je odvolací soud opětovně vyjadřuje přesvědčení, že není namístě se ztotožnit s názorem soudu I. stupně týkajícího se právní kvalifikace částí jednání uvedených pod bodem 1) napadeného rozsudku jako přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, a dospěl k závěru, že v tomto případě nebyla naplněna objektivní stránka trestného činu, neboť ze spisového materiálu vyplývá, že jednání obžalované uvedené pod bodem 1) napadeného rozsudku – tj. zavírání poškozeného do kumbálu, až se pokakal a počůral, kdy výkaly a moč nechala obžalovaná poškozeného po sobě uklidit, zalepení očí i pusy lepící páskou, přivázání rukou a nohou poškozeného k posteli, až ho to bolelo, a zabalení poškozeného do černého gumového pytle, vložení tzv. Venušiny kuličky do úst poškozeného a nasazením plynové masky na hlavu poškozeného, byla formou odvety či trestu za to, že poškozený neuposlechl příkazů či pokynů obžalované, přičemž sama obžalovaná uvedla, že [REDAKCE] – tj. neposlouchal by, tak by mu tím pohrozila (viz např. NS 23/2003-T 545). Vrchní soud v Praze je přesvědčen, že nelze jednotlivá jednání popsaná ve skutkové větě posuzovat izolovaně, když jako taková ve svém souhrnu – a právě proto – vytváří komplexní jednání, jež pro svou opakovanost, intenzitu a charakter, naplňuje skutkovou podstatu trestného činu týrání svěřené osoby dle § 198 tr. zákoníku. Vrchní soud v Praze dále konstatuje, že jednání obžalované spočívající v osahávání poškozeného na přirození nebylo v rámci dokazování dostatečnou mírou prokázáno, z toho důvodu jej Vrchní

soud v Praze ze skutkové věty vypustil. Ve vztahu k jednání obžalované spočívajícím v tom, že tato v jednom případě poškozeného v blíže neurčeném motorovém vozidle donutila sednout si vedle ní pod palubní desku, zalepila mu oči lepicí páskou, dala mu okolo krku blíže nezjištěné škrtidlo, tím jej škrtila a říkala mu „lízej“, Vrchní soud v Praze dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky pro to, aby bylo možno skutek považovat za trestný čin znásilnění dle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, dílem dokonaný, dílem ve stadiu pokusu, neboť nebyly dostatečně prokázány okolnosti tomu nasvědčující a v tomto ohledu odkazuje na své, v předchozím rozhodnutí vyjádřené závěry. Ačkoli se tedy jednání obžalované prvotně mohlo jevit jako vedené úmyslem se sexuálně uspokojit či uspokojovat, je nezbytné na celkové jednání obžalované nahlížet komplexně a neopomíjet závěry znaleckého posudku vypracovaného dne 17. 12. 2020 [REDAKCE]. (znalci mj. uvedli, že u posuzované nebyla zjištěna žádná forenzně významná duševní porucha či choroba, nebyla prokázána ani parafilie, sexuálně deviantní zájmy a praktiky realizovala z iniciativy svého partnera, ona sama je k sexuálnímu uspokojení nevyžaduje, a pokud se jednání dopustila, pak zřejmě nejednala s úmyslem se pohlavně vzrušit a ukojit). Nelze totiž dovozovat, že páchané násilí samo o sobě apriori odůvodňuje možnost bez dalšího kvalifikovat posuzované jednání jako trestný čin znásilnění. Takový závěr ostatně vyplývá i z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2013, sp. zn. 4 Tdo 525/2013, a tedy to, že násilné týrání může mít i povahu sexuálního násilí, kupříkladu orální sex, jenž byl jedním z prvků jednání, které ve svém souhrnu naplnilo znaky skutkové podstaty trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí dle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, kdy závěry zde učiněné lze uplatnit i v nyní posuzovaném případě, a to tím spíše v situaci, kdy ani není prokázáno, že poškozený byl skutečně vyzván k lízání zevního pohlavního orgánu obžalované, a tedy sexuální podtext je podstatnou měrou do posuzovaného jednání včítán. Dle stávající judikatury je třeba za týrání považovat zlé nakládání se svěřenou osobou vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pocítuje jako těžké příkoří. Trvalost pachatelova jednání je přitom nutno posuzovat v závislosti na intenzitě zlého nakládání, přičemž se nevyžaduje, aby šlo o jednání soustavné. Může jít o zlé nakládání působením fyzických útrap, ale i zlé nakládání v oblasti psychické. Nevyžaduje se přitom, aby u týrané osoby vznikly následky na zdraví. Z hlediska zavinění je třeba úmyslu (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 1935 1943 s.) Pro týrání je typické, že jej týraná osoba pocítuje pro jeho bolestivost, hrubost, a bezohlednost jako těžké příkoří. Zároveň týrání musí vykazovat určité souvislé jednání nebo alespoň opakovanost takového jednání a v tomto smyslu musí mít určitou trvalost. Přitom tato trvalost pachatelova jednání není zákonem vymezena, není ani znakem základní skutkové podstaty. Nevyžaduje se sice, aby šlo vždy o jednání soustavné nebo delší dobu trvající [to je až okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 198 odst. 2 písm. d) – „páchá-li takový čin delší dobu“], ale je třeba, aby splňovalo určitou míru trvalosti, která se v závislosti na intenzitě zlého nakládání, hrubosti a krutosti projeví ve zmíněném těžkém příkoří. Trvalost týrání je třeba posuzovat vždy ve spojení s jeho intenzitou, přičemž se uplatní pravidlo, že čím je týrání intenzivnější, tím kratší dobu může trvat a naopak, tedy jinak řečeno, kratší doba trvání týrání může být vyvážena jeho vyšší intenzitou a nižší intenzita zase délkou trvání; vždy však musí jít o takovou intenzitu, aby se vůbec jednalo o týrání [ŠÁMAL, Pavel, ŠÁMALOVÁ, Milada. § 198 (Týrání svěřené osoby). In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 2480, marg. č. 3].

21. Vrchní soud opětovně učinil závěr, že ačkoli posuzované jednání obžalované trvalo přibližně 3 - 4 roky, k útokům docházelo v době, kdy poškozený trávil čas v domácnosti svého biologického otce, který v té době s obžalovanou žil, přičemž poškozený zde trávil čas o víkendy, a to jednou za 14 dní, přičemž jednotlivá jednání se uskutečňovala vždy „jednou“, tedy nikoli opakovaně, s výjimkou zavírání poškozeného do kumbálu, ve vztahu, k němuž počet případů nebyl zjištěn. Přestože se násilné epizody neodehrávaly pravidelně, je nezbytné zohlednit intenzitu, v jaké byla narušována tělesná integrita poškozeného, a to zejména v případě, kdy mu byl obžalovanou zasouván neznámý předmět do análního otvoru. Poškozený byl osobou nízkého věku (čin páčán v době, kdy poškozenému byly 4 roky – 7 let), obžalovaná byla autoritou a osobou s výraznou silovou převahou. Závěr, že se jednalo o týrání, nikoli o znásilnění či vydírání, podpořila i konstatování učiněná ve znaleckém posudku [REDACTED], a to zejména, že kvalita následků na poškozeném je podstatně bližší typickým následkům týrání (zejména týrání emočního), než následkům sexuální traumatizace. Pro naplnění znaku „týrání“ u dítěte je třeba vždy posuzovat konkrétní povahu a důraznost použitých opatření a výchovných metod, intenzitu, s níž je působeno na fyzickou nebo psychickou integritu dítěte. Pokud užitě prostředky a opatření přesahují pro dítě únosnou hranici a znamenají jeho fyzické utrpení nebo psychické strádání a jsou spojené s jeho ponižováním, čímž je ohroženo jeho blaho a tělesné nebo duševní zdraví, není podstatné, že pachatel trestá dítě z výchovných důvodů (R 34/2020). I v tomto případě Vrchní soud v Praze shledal, že primárním motivem jednání obžalované bylo zřejmě potrestat poškozeného z výchovných důvodů. Obžalovaná k výchovnému působení volila zcela nepřípustné prostředky a způsoby, jimiž působila poškozenému fyzické utrpení a narušovala jeho lidskou důstojnost.
22. Vrchní soud se pečlivě zabýval i argumentací dovolatele, když s touto argumentací se následně ztotožnil i Nejvyšší soud, který mj. uvedl, že odvolací soud nevzal v potaz prvky vyzdvihované dovolatelem, ačkoliv sám správně uvedl, že jednotlivé aktivity obviněné nelze posuzovat izolovaně, z hlediska dlouhodobosti jednání obviněné právě takovou optiku nasadil, když zbudoval konstrukci o epizodách, po jejichž odehrání již jimi nebyl pobyt poškozeného u obviněné nijak ovlivňován, nelimitoval jej a poškozený byl zbaven obav z toho, co může v příštích dnech z její strany přijít. Odvolací soud tak nezohlednil, nakolik jednotlivé epizody působily na prožívání poškozeného, zda nepocíťoval strach, tíseň, napětí a stres z toho, čemu může být v budoucnu ze strany obviněné vystaven, pokud se jí nějakým způsobem znelíbí. Nevyložil, proč by tento tlak měl být nějakým přechodným či prchavým a záhy odeznělým vjemem. Zvláště při zohlednění závěrů psychologů [REDACTED] zmiňující dlouhodobost tlaku i následky, které na poškozeném zanechal. O obdobném referují i matka a otcovská prababička poškozeného, totiž že poškozený k otci nechtěl, přičemž matka tyto projevy poškozeného usazuje do nejméně ročního rozpětí mezi dvěma návštěvami psychologa. Vyzdvihl, že hledisko intenzity (ovlivňující i znak kvalifikované skutkové podstaty spočívající v páčání činu po delší dobu) je třeba posuzovat rovněž i ve směru od pachatele k oběti týrání. Pachatelem zvolené způsoby týrání totiž mohou v mnohém nasvědčovat tomu, zda jde „jen“ o primitivní impulzivní agresi a ventilaci vnitřního emočního vzednutí, anebo zda je pachatel veden skutečně zlým úmyslem co nejefektivněji trýznit jiného. Obviněná v projednávaném případě použila velmi sofistikované a specifické metody trestání, které vyžadovaly značnou nápaditost, časovou náročnost, materiálovou vybavenost, naplánování a pečlivé promyšlení. Všechny tyto aspekty se

manifestovaly ve velmi intimních, ba dokonce v nejintimnějších oblastech ponižovaného jedince, což také skýtá určitou „přidanou hodnotu“ ve vnímání efektivity týrání trýznitelem. Jestliže motorem obdivuhodné vynalézavosti obviněné nebyla její sexuální apetence (jak dovodil vrchní soud), tak jím patrně byla snaha co nejúčinněji ublížit, potrestat a ponížit poškozeného. Podle § 265/odst. 1 tr. řádu Nejvyšší soud odvolacímu soudu přikázal, jak již výše bylo jednou uvedeno, aby z pohledu výše definovaných vad podstatně zevrubněji a důsledněji posoudil otázku inkriminovaného znaku kvalifikované skutkové podstaty. Vrchní soud tedy opětovně vážil všechny, dovolacím soudem zdůrazněné skutečnosti, opětovně vzal v úvahu, že jednotlivé aktivity obviněné nelze posuzovat izolovaně, byť se udály v rozličných časových epizodách, kdy kratší doba týrání, například v rádech týdnů, by rovněž mohla být považována jako naplňující uvedenou kvalifikovanou skutkovou podstatu, pokud bude vyvážena silnějším zastoupením jiných znaků, například nižším věkem týrané osoby či zvýšenou intenzitou týrání, jak tomu bylo i v tomto případě, kdy poškozenému bylo v době trestně postižitelného jednání od čtyř do sedmi let věku, ataky obžalované, jak vyplývá z popisu skutku, byly nikoli početné, ale výrazné, intenzivní a svým obsahem k tíži poškozeného rozmanité. Vzal i v úvahu, že za týrání je třeba považovat (jak na to byl výše upozorněn) zlé nakládání se svěřenou osobou vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří. Trvalost pachatelova jednání je přitom nutno posuzovat v závislosti na intenzitě zlého nakládání, přičemž se nevyžaduje, aby šlo o jednání soustavné, neboť se může jednat o zlé nakládání působením fyzických útrap, ale i zlé nakládání v oblasti psychické (viz též výše zmíněná komentovaná literatura). Optikou těchto úvah tedy přisvědčil Vrchní soud dovolací argumentaci a posoudil jednání obžalované jako jednání, které po objektivní i subjektivní stránce naplnilo všechny zákonné znaky zločinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, neboť je namístě učinit závěr, že obžalovaná poškozeného týrala jako osobu, která je v její péči, a páchala takový čin po delší dobu.

23. S ohledem na to, že odvolací soud posoudil jednání obžalované jako přečin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, nutně v rámci úvah o druhu a výši ukládaného trestu podle § 39 tr. zákoníku revidoval dříve uložený trest. V posledně vyhlášeném rozsudku odvolací soud ukládal trest odnětí svobody v rámci trestní sazby ustanovení § 198 odst. 1 tr. zákoníku od jednoho do pěti let odnětí svobody, kdy volil trest odnětí svobody již v polovině zákonné trestní sazby, byť na samé horní hranici možného odkladu výkonu trestu v trvání tří roků s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání pěti roků. Tehdy zdůraznil a podrobně odůvodnil, že nelze opomenout skutečnost, že obžalovaná je [REDAKCE], a jakkoli nelze odhlédnout od prokázané viny obžalované, je nezbytné v otázce ukládání výše trestu obžalované zohlednit mimo její dosavadní bezúhonnost též [REDAKCE] o něž pečuje, přičemž hrozba přeměny tříletého podmíněného trestu odnětí svobody v trest nepodmíněný během maximální délky zkušební doby by měla být dostatečným motivem pro nápravu pachatelky. Po opětovném rozhodnutí a uznáním viny zločinem týrání svěřené osoby rozhodoval odvolací soud o výši uloženého trestu již v sazbě od dvou do osmi roků odnětí svobody, a to v rámci kvalifikované skutkové podstaty, při zjištění vyšší společenské škodlivosti jednání obžalované, a po dalších více než dvanácti měsících od vyhlášení předchozího rozhodnutí. Shledal tedy již přiměřeným trest odnětí svobody uložený mírně pod polovinou zákonné trestní sazby v trvání čtyř roků, kdy se ze

své podstaty již jedná o trest nepodmíněný (§ 81 odst. 1 tr. zákoníku). Pro výkon trestu obžalovanou v souladu s ust. § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou.

24. Vrchní soud v Praze rovněž uložil obžalované, obdobně jako soud I. stupně, podle § 228 odst. 1 tr. řádu povinnost nahradit poškozenému nemajetkovou újmu ve výši 250 000 Kč ve formě prožitých duševních útrap. Jak bylo uvedeno např. v judikatorním rozhodnutí Nejvyššího soudu v Brně pod sp. zn. 8 Tdo 46/2013, nemajetková újma byla do trestního řádu zavedena zákonem č. 181/2011 Sb., který s účinností ode dne 1. 7. 2011 vedle náhrady škody zakotvil mimo jiné i nemajetkovou újmu, a proto je podle § 43 odst. 3 tr. ř. poškozený oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena. Za nemajetkovou újmu se v ustálené soudní praxi považuje příkoří, které se projevuje jinde než na majetku (např. v osobní sféře). Nepřímo však může mít i majetkové důsledky. Podle druhu práv, do nichž bylo zasaženo, může obecně jít o nemajetkovou újmu všeobecně osobnostní, spotřebitelskou, soutěžní, uměleckou, vědeckou atd., přičemž není ani vyloučen souběh více druhů nemajetkové újmy v různých sférách a právních vztazích. Za způsobenou nemajetkovou újmu vzniká soukromoprávní odpovědnost, v rámci níž způsobitel (zasahovatel) za ni odpovídá, přičemž existence zavinění a jeho formy může mít podle okolností vliv na formu i míru zadostiučinění (satisfakce), které může mít v závislosti na povaze porušeného práva podobu reparace (náhrady) peněžité i nepeněžité. Vychází se zde z občanskoprávní úpravy (např. § 2894 odst. 2, § 2951 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu lze poškozenému přiznat, pokud není postačující morální zadostiučinění a neoprávněným zásahem došlo ke snížení důstojnosti fyzické osoby či její vážnosti ve společnosti ve značné míře. Za takovou značnou míru zásahu do důstojnosti a vážnosti fyzické osoby se považuje zejména újma, kterou tato fyzická osoba vzhledem k povaze, intenzitě, opakování, trvání a šíři okruhu působení nepříznivého následku spočívajícího ve snížení její důstojnosti či vážnosti ve společnosti pocítuje a prožívá jako závažnou. Ač se určení výše tohoto zadostiučinění stává předmětem volného uvážení soudu, musí soud v každém jednotlivém případě vycházet z úplného skutkového stavu, a v tomto rámci se opírat o zcela konkrétní a přezkoumatelná hlediska. Rovněž se požaduje, aby šlo o takový zásah, který je objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu a který spočívá v porušení nebo ohrožení osobnosti fyzické osoby a v její fyzické integritě. Musí se jednat o zásah neoprávněný, resp. protiprávní a musí být dána příčinná souvislost mezi oběma uvedenými předpoklady. Podle názoru Vrchního soudu v Praze zde jsou dány všechny zákonné podmínky pro přiznání nemajetkové újmy v penězích. Bylo prokázáno, že poškozený byl [REDAKCE] vystavován v otcově domácnosti podnětům, které ohrožovaly jeho vývoj. Poškozený dosud vykazuje známky emoční poruchy, a to zvýšené úzkosti s napětím a ostražitostí. Přitom ze znaleckého zkoumání bylo zjištěno, že tuto emoční poruchu je logické připsat faktorům, jímž byl poškozený vystavován, a jež na něj působily v otcově domácnosti. Obžalovaná svým trestným jednáním významně zasáhla do osobnostních práv poškozeného a ohrozila jeho důstojnost. Odvolací soud vzal všechny tyto skutečnosti v úvahu, vzal v úvahu délku a intenzitu trestně postižitelného jednání obžalované a s přihlédnutím k osobním, majetkovým a výdělkovým možnostem obžalované považuje, obdobně jako soud I. stupně, za přiměřenou částku 250 000 Kč jako nemajetkovou újmu v penězích, a to spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,50 % od 9. 7. 2021 do zaplacení. Vrchní soud v Praze se rovněž ztotožnil se závěrem soudu I. stupně, jež podle § 228 odst. 1 tr. ř.

dále uložil obžalované povinnost nahradit matce poškozeného [REDACTED] nemajetkovou újmu ve formě prožitých duševních útrap ve výši 50 000 Kč včetně úroku z prodlení, neboť tato jistě mohla pociťovat újmu chlapce do určité míry jako svou vlastní, nicméně vzhledem k okolnostem i vlastní rozhodovací praxi Vrchní soud v Praze navzdory skutečnostem namítaným v odvolání poškozených nepřistoupil k navýšení požadované částky. A ačkoli to v odvoláních namítáno nebylo, upravil Vrchní soud v Praze příslušný výrok soudu I. stupně tak, že v něm vyjádřil výši zákonného úroku z prodlení platného ke dni 9. 7. 2021, neboť od tohoto data jej také přiznával. Jelikož tedy nebylo poškozeným přiznáno v plném rozsahu to, co požadovali, odkázal Vrchní soud v Praze poškozené z výše uvedených důvodů se zbytkem uplatněných nároků podle § 229 odst. 2 tr. řádu na řízení ve věcech občanskoprávních a jejich odvolání jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Za splnění podmínek § 265a a § 265b trestního řádu však lze proti němu podat dovolání, a to ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch odsouzeného, a dále odsouzenému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Odsouzený tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání odsouzeného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 trestního řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) - l) trestního řádu nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch odsouzeného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 10. června 2025

Mgr. Bc. Viktor Mach v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Veronika Holcová.

**Veronika
Holcová** Digitálně podepsal
Veronika Holcová
Datum: 2025.09.29
13:55:49 +02'00'